

Digitalna strategija OŠ Mala Nedelja in vrtca pri OŠ Mala Nedelja

September 2022

Vsebina

1	O smiselni rabi digitalnih tehnologij na našem VIZ in raven digitalnih kompetenc.....	2
2	Digitalna pismenost, digitalne kompetence, vse digitalno... ..	3
2.1	Ugotovljeni problemi in izzivi.....	3
2.2	Dejavnosti v projektu	4
2.3	Pričakovani rezultati	4
3	Kako izboljšati uporabo digitalnih tehnologij v namene pedagoškega procesa?	4
4	Inovativno učno okolje in inovativni pouk	6
5	Smernice za uvajanje IKT v pouk, informacijska družba in usposabljanje učiteljev.....	6
6	Pravila šolskega reda s področja uporabe IKT opreme	7
7	Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih ter varnost na spletu.....	7

1 O smiselni rabi digitalnih tehnologij na našem VIZ in raven digitalnih kompetenc

- Učencem se lahko prikaže več razlag hkrati (ob pomoči interaktivne table ob novi snovi lahko pokažeš slikovno gradivo).
- Smiselno rabo digitalnih tehnologij vidim v primeru, če jo znam kritično ovrednotiti tako pri resnem delu kot za zabavo.
- Raba digitalnih tehnologij v vrtcu je vsekakor smiselna. S smiselnim vključevanjem IKT v izvedbeni kurikulum bi naj strokovni delavci upoštevali svet, v katerem otrok živi in mu skladno z njegovimi zmožnostmi omogočali, da pridobiva digitalne kompetence.
- Raven digitalnih kompetenc je verjetno osnovna. Sama jih uporabljam minimalno, saj jim tudi šolska gradiva (še) niso popolnoma prilagojena. Učence bi lahko pogosteje učili uporabljati tudi osnove.
- Učitelji uporabljamo tehnologijo, ko je to smiselno. Verjetno bi se digitalne tehnologije pogosteje uporabljale kot se, če bi interaktivne table po razredih bile posodobljene, sedaj pa so v večini učilnic zastarele.
- Digitalne tehnologije prinašajo dodano vrednost našemu VIZ, ocenjujem da je raven digitalnih kompetenc srednja.
- Vsakodnevna uporaba digitalne tehnologije - word, ppt, e pošta, spletne učilnice, ipd je del vzgojno izobraževalnega dela.
- Smiselna raba je prisotna, predvsem pri pripravi in izvedbi pouka ter iskanju različnih poučnih vsebin na spletu. Raven strokovnih delavcev je povprečna - nekateri imajo zelo dobro razvite, drugi manj. Učeči se imajo razvite digitalne kompetence za področja, ki niso povezana s šolo.
- Smiselnost vidim predvsem glede razširjenih možnosti komunikacije, ustvarjanje in izmenjavo učno-vzgojnih vsebin, večje fleksibilnosti, ustvarjalnosti, zbiranja in obdelovanja informacij ...
- Raba je absolutno smiselna. Sem mnenja, da bi lahko bila v našem zavodu višja.
- Digitalne tehnologije uporabljamo dnevno, a menim, da uporabo lahko razširimo in izboljšamo.

Iz vzeto iz vprašalnika <https://www.1ka.si/> (Dvig digitalnih kompetenc – Refleksija/Pogled naprej)

2 Digitalna pismenost, digitalne kompetence, vse digitalno...

Namen projekta Dvig digitalne kompetentnosti je izboljšati kakovost in učinkovitost izobraževanja in usposabljanj ter spodbujati razvoj inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja, ki bodo prispevali k dvigu digitalnih kompetenc vodstvenih in strokovnih delavcev, otrok, učencev in dijakov.

Cilj projekta je razvoj prožnejših oblik učenja s pomočjo učinkovite rabe digitalnih tehnologij v VIZ ter s tem spodbujanje strokovnih delavcev VIZ za reflektivno prakso, načrtovanje ter udeležanje lastnega strokovnega razvoja (digitalnih strategij VIZ-a, digitalnih kompetenc strokovnih delavcev in otrok/učencev/dijakov).

Ciljne skupine, ki so vključene v projekt, so vzgojno-izobraževalni zavodi, znotraj teh pa zaposleni: strokovni delavci (ravnatelji, učitelji in drugo strokovno osebje) na področju predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, osnovnega glasbenega izobraževanja, poklicnega in strokovnega izobraževanja, srednjega splošnega izobraževanja, vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, vzgoje in izobraževanja v dijaških domovih ter posledično otroci, učenci in dijaki.

Končna dodana vrednost programa bo glede na različno raven digitalne kompetentnosti posameznih strokovnih delavcev in VIZ-a v celoti izdelana **digitalna strategija** za posamezen VIZ in na osnovi strategije izvedena usposabljanja ter udeležanje teh znanj v vzgojno-izobraževalnem procesu. Izdelava strategije bo temeljila na analizi stanja in pripravi akcijskega načrta. To pomeni, da bodo zaposleni v posameznem VIZ-u aktivni udeleženci v procesu analize ter v procesu priprave in izvajanja akcijskega načrta in s tem opolnomočeni za evalvacijo in nadgradnjo digitalne strategije znotraj zavoda tudi po zaključku programa.

Projekt Dvig digitalne kompetentnosti se od dosedanjih usposabljanj na področju digitalnih kompetenc razlikuje v izhajanju iz dejanskih potreb posameznega VIZ-a in načrtovanju strategij VIZ-a za dvig digitalnih kompetenc.

2.1 Ugotovljeni problemi in izzivi

Kljub številnim strateškim dokumentom, strategijam, smernicam, projektom, usposabljanjem in drugim pobudam ugotavljamo, da ostaja v slovenskem šolskem prostoru problem smiselne rabe digitalne tehnologije. Zato vodstveni in strokovni delavci potrebujejo sistematično podporo za učinkovito rabo digitalnih tehnologij pri doseganju vzgojno-izobraževalnih ciljev in razvijanju digitalnih kompetenc učečih se.

Opravljenе analize kažejo na nujno ukrepanje na treh področjih:

- inovativnih pristopih pedagoškega vodenja in načrtovanja učinkovite rabe digitalnih tehnologij v VIZ,
- pedagoških digitalnih kompetencah strokovnih delavcev VIZ-ov in
- učinkovite rabe digitalnih tehnologij v vzgojno-izobraževalnem procesu in s tem posledično povezanem dvigu digitalnih kompetenc otrok, učencev, dijakov.

2.2 Dejavnosti v projektu

V programu bodo zasnovane, preizkušene in evalvirane raznolike dejavnosti za razvoj digitalne kompetentnosti deležnikov v vzgoji in izobraževanju:

- različna usposabljanja in izobraževanja za profesionalni razvoj pedagoških digitalnih kompetenc strokovnih delavcev VIZ-a,
- podporno spletno okolje za učinkovito rabo digitalnih tehnologij v VIZ-ih (interaktivni učni načrt z dodanimi pripravljenimi gradivi in povezavami, možnostjo kreiranja letne in sprotnih priprav na VIZ, orodja za samopreverjanje digitalnih pedagoških kompetenc in učinkovite rabe digitalnih tehnologij VIZ, digitalna gradiva, primeri dobre rabe),
- vzpostavljene učeče se skupnosti digitalnih znanj in izkušenj znotraj VIZ in prenos na ostale VIZ-e,
- priročnik za dvig digitalnih kompetenc na VIZ-u.

2.3 Pričakovani rezultati

Rezultat programa bo opolnomočenje strokovnih delavcev VIZ-a za:

- razvoj digitalnih strategij VIZ-a,
- razvoj strokovnih, pedagoških digitalnih kompetenc strokovnih delavcev in
- procesno razvijanje digitalnih kompetenc otrok, učencev in dijakov.

3 Kako izboljšati uporabo digitalnih tehnologij v namene pedagoškega procesa?

V izobraževalnem okolju smo priča hitro spreminjajočim zahtevam in izzivom. Potrebne so drugačne kompetence kot prej. Razširjenost digitalnih naprav in pomagati učečim, da bodo postali digitalno pismeni, pomeni, da se moramo tudi izobraževalci digitalno opismeniti. Obstajajo številni okvirji (Evropski okvir digitalnih kompetenc izobraževalcev: DigCompEdu; dostopno na <https://www.zrss.si/pdf/digcompedu.pdf>), orodja za samovrednotenje (samoocenjevanje učinkovitega učenja s spodbujanjem uporabe inovativnih izobraževalnih tehnologij: SELFIE; več na <https://education.ec.europa.eu/sl/selfie>) in programi usposabljanja, ki določajo digitalne kompetence izobraževalcev, jim pomagajo pri samovrednotenju le-teh in ugotavljanju potreb po usposabljanju na njihovih šibkih področjih (Portal Dvig digitalne kompetentnosti; dostopno na <https://projektddk.splet.arnes.si/>).

V tem projektu na našem VIZ-u sodelujejo učenci 6., 7. in 8. razreda ter učitelji, ki so zaposleni ali dopolnjujejo učno obvezo na naši šoli. S svojimi ugotovitvami in predlogi pa sodeluje tudi naš vrtec.

V pripravi digitalne strategije za naš VIZ smo izhajali iz vprašalnika Dvig digitalnih kompetenc – Refleksija/Pogled naprej in samoevalvacije z orodjem SELFIE.

Izvezeto iz vprašalnika <https://www.1ka.si/> (Dvig digitalnih kompetenc – Refleksija/Pogled naprej)

- V koraku s časom slediti in uporabljati vse vrste digitalnih tehnologij.
- Udeležiti se seminarjev za nadaljnje izobraževanje, učenje uporabe digitalne tehnologije pri razrednih urah.
- Shraniti razlago z računalniškim programom.
- Izbrati namenske teme in jih predstaviti s pomočjo digitalne tehnologije.
- Želim se naučiti snemanja in sestavljanja videoposnetkov.
- Z izmenjavo praks in izkušenj, z delitvijo mnenj.
- Rada bi začela uporabljati še več aplikacij, spletnih strani za izdelavo zanimivih poučnih iger. Prav tako si želim, da bi dobila več znanj za izdelavo učnih pripomočkov za učenje in razvijanje učnih strategij (npr. kartotečne kartice, miselne mreže...).
- Želel bi digitalno tehnologijo uporabiti kot sredstvo za izobraževanje in vzgojo in ne kot cilj. Se pravi: z digitalno tehnologijo najti pot do cilja.
- Pridobiti znanje za inovativne pristope z uporabo digitalnih tehnologij in prenosa znanja na učence.

V samoevalvacijo SELFIE je opredeljenih 8 področij (vodenje, sodelovanje in mreženje, infrastruktura in oprema, stalni profesionalni razvoj, pedagogika: podpora in viri, pedagogika: izvajanje v učilnici, prakse preverjanja, digitalna kompetenca učenca). Orodje SELFIE združuje in primerja stališča predstavnikov vodstva šole, učiteljev in učencev. Z zbranimi podatki vidimo prikaz trenutnega stanja v zvezi s strategijo in praktično uporabo digitalnih tehnologij za poučevanje in učenje in so dobra podlaga za prepoznavanje odlik in slabosti, razpravo in pripravo šolskega načrta uporabe digitalnih tehnologij za pomoč pri učenju oz. digitalne strategije.

Iz pregleda in analize rezultatov naše samoevalvacije SELFIE je ugotovljeno, da:

- so področja, kjer so rezultati podobni pri vseh skupinah uporabnikov (vodenje, pedagogika: podpora in viri, pedagogika: izvajanje v učilnici, praksa preverjanja) in
- so področja, kje so razlike v rezultatih med skupinami uporabnikov (sodelovanje in mreženje, infrastruktura in oprema, stalni profesionalni razvoj,, digitalna kompetenca učencev)

Pri slednjih področjih je opaziti določene vrzeli oz. razlike med stališči učencev, učiteljev in predstavnikov vodstva šole, kar nam nalaga, da ta področja bolj raziščemo in ugotovimo, zakaj do njih prihaja in kako jih zmanjšati oz. odpraviti.

4 Inovativno učno okolje in inovativni pouk

Inovativno učno okolje povezuje učence, učitelje, vsebine, opremo in tehnologijo. Inovativna učna okolja, podprta z IKT, pa omogočajo uporabo mobilnih naprav v podporo mnogim različnim učnim strategijam; uvajajo elemente formativnega spremljanja in upoštevajo razvijanje novih kompetenc, ki se razvijajo pri učenju s tehnologijo ter učenje v času in prostoru razširjajo izven učilnice (Inovativna pedagogika 1:1). s pomočjo katere tako dosega zastavljene cilje.

Inovativni pouk pa je proces, ki temelji na ustvarjanju učnih priložnosti, ki postavljajo učence v aktivno vlogo in v središče učnega procesa, razvijanju kompetenc ter smiselni in učinkoviti rabi tehnologije, kar učitelja postavi v vlogo organizatorja in mentorja. Aktivno učenje poteka v situacijah, ki so učenci čim bližje realnosti; z raziskovanjem, razpravami, argumentiranjem, reševanjem problemov, ustvarjanjem... Za uvajanje takega pouka je tako pomembna usmerjenost k inovacijam, ki pa terjajo nove pristope in oblike.

5 Smernice za uvajanje IKT v pouk, informacijska družba in usposabljanje učiteljev

Smernice za uvajanje IKT v pouk se navezujejo na učne načrte in vsebujejo didaktične napotke za uporabo IKT pri posameznem predmetu, predloge možnih dejavnosti učencev z osmišljeno rabo IKT ter seznam obstoječih e-gradiv in e-storitev.

Sodobna informacijska družba, podprta s sodobnimi vzgojno izobraževalnimi procesi ustvarja nove potrebe in izzive, hkrati pa zagotavlja tudi orodje za njihovo obvladovanje. Razvoj IKT v šolski prostor posega z vsaj treh strani: na eni strani se srečujemo z generacijo otrok, ki ima spremenjen odnos in pričakovanja tako do tehnologije, kot tudi do šole in izobraževanja na splošno; pred šolo postavlja nove zahteve tudi družba digitalne dobe, v kateri živimo in zahteva razvijanje drugačnih kompetenc ter novih znanj; hkrati pa je razvoj IKT prinesel tudi nove možnosti za učenje in poučevanje in s tem omogočil učinkovitejše načine pridobivanja znanja in razvijanja kompetenc.

Usposabljanje učiteljev je pomembno v vseh fazah uvajanja inovativnih učnih okoljih: v fazi priprave, implementacije ter refleksije. Usposabljanje je treba prilagoditi tako specifikam posameznega učitelja, kot tudi njegovi motivaciji in trenutnemu znanju ter potrebam. Le s stalnim usposabljanjem je možno opolnomočiti učitelje ter dvigniti njihovo samozavest in s tem tudi njihovo pripravljenost za objavo in deljenje svojih izkušenj.

V sklopu projekta Dvig digitalne kompetentnosti se bodo učitelji in drugi strokovnih delavci udeležili različnih usposabljanj, kjer imajo na voljo različne možnosti strokovne rasti za svoja področja, ki jih želijo izboljšati (<https://projektdk.splet.arnes.si/>). Pravtako so na voljo različne delavnice, ki se jih lahko udeležijo. Delavnice na določeno vsebino pa lahko na naši šoli pripravimo in izvedemo tudi sami.

6 Pravila šolskega reda s področja uporabe IKT opreme

V pravilih šolskega reda je za učence določeno obnašanje pri uporabi IKT naprav. Uporaba prenosnih telefonov in drugih elektronskih naprav:

- V šoli je dovoljena uporaba mobilnih telefonov in tabličnih računalnikov za namene pouka v dogovoru z učiteljem.
- Prepovedana je uporaba mobilnih naprav za druge potrebe, kot je npr. igranje in komuniciranje z drugimi, brez soglasja učitelja.
- Strogo je prepovedano fotografiranje in snemanje sošolcev, drugih učencev, učiteljev in drugega osebja šole brez njihovega soglasja.
- Strogo je prepovedano objavljanje fotografij in video posnetkov na spletu brez soglasja učencev šole in zaposlenih v šoli.
- Za nujna sporočila je na voljo telefon v tajništvu.
- Za mobilne naprave, ki jih učenci prinašajo v šolo, odgovarjajo sami.
- V računalniški učilnici ni dovoljena uporaba programske opreme brez soglasja učitelja (igranje igrice in podobne vsebine, ki niso namenjene pouku).

7 Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih ter varnost na spletu

Problem prekomerne in prezgodnje uporabe zaslonov je vse večji. Vse pogosteje imajo otroci in mladostniki težave s komunikacijo in socializacijo. Dobro je vedeti, kako zasloni vplivajo na nas in kakšne so pasti, manipulacije in nevarnosti

(https://www.zdravniskazbornica.si/docs/default-source/novice-dokumenti/poraba-zaslonov-smernice-za-splet-strani-zaporedno-kon%C4%8Dna.pdf?sfvrsn=dfb83436_2).

Kako ostati varni na internetu? Katere so najpogostejše težave, s katerimi se soočajo spletni uporabniki? (<https://safe.si/>, <https://www.varniinternet.si/>, ...)

Učitelji in ostali strokovni delavci se zavedamo pomembnosti omenjene tematike. Naše aktivnosti na tem področju bodo v obliki predstavitev in delavnic za starše in učence usmerjene k dvigu stopnje zavedanja spletnih uporabnikov o različnih nevarnostih, katerim so izpostavljeni na spletu, informiranju o različnih oblikah spletnih goljufij in iskanju praktičnih rešitev.

V zadnjih letih smo priča velikemu porastu uporabe pametnih telefonov, tablic, računalnikov, igralnih konzol, pametnih ur na vsakem koraku in skoraj kjerkoli.

Z Digitalno strategijo OŠ Mala Nedelja in vrtca pri OŠ Mala Nedelja želimo osveščati o varni rabi IKT, se izobraževati in odgovorno uporabljati IKT, da bi od njih imeli čim več koristi in zabave ter čim manj nevšečnosti.